

Освітньо-професійна програма «Народне пісенне мистецтво»

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ ІЗ СОЛЬНОГО СПІВУ

Творчий конкурс із сольного співу проходить в один тур, де абітурієнт:

- виконує 2 різнохарактерні вокальні твори в народній (академічній) манері (з супроводом, без супроводу (a-cappella));
- демонструє вміння відтворити ритмічний малюнок запропонований екзаменатором;
- відтворює голосом коротку мелодію, виконану педагогом;
- демонструє вміння проспівати окремі звуки, ступеневі ланцюжки, інтервали або акорди після програвання їх екзаменатором у гармонічному звучанні;
- виконує слуховий аналіз (визначення на слух мажорного, мінорного ладів, ступеневих ланцюжків);
- виконує на будь-якому музичному інструменті (баяні, фортепіано, гітарі, бандурі та ін.) музичний твір на вибір (для абітурієнтів, які мають спеціальну музичну підготовку).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Оцінюючи знання та вміння абітурієнтів, необхідно враховувати:

- чистоту інтонування при виконанні 2 вокальних творів, вміння формувати звук в єдиній манері звукоутворення, відтворювати природну вимову слів, користуватись диханням, передавати різноманітний характер пісень (бадьорий, ніжний, наспівний, сумний);
- вміння точно відтворити ритмічний малюнок, запропонований екзаменатором та інтонаційно чисто і точно відтворити голосом коротку мелодію, проспівати окремі звуки, ступеневі ланцюжки, інтервали або акорди після програвання їх екзаменатором у гармонічному звучанні;
- вміння виконати слуховий аналіз (визначення на слух мажорного, мінорного ладів, ступеневих ланцюжків і т.ін.);
- вміння володіти будь-яким музичним інструментом (баяном, фортепіано, гітарою, бандурою та ін.).

Рівні	Бали	Критерії навчальних досягнень
I. Початковий	100	Абітурієнт має недостатньо розвинений голосовий апарат, демонструє слабо сформований художньо-виконавський зміст. Практичні навички відсутні (невірно визначає на слух запропонований матеріал, не може повторити за викладачем музичні звороти, ступеневі ланцюжки).
	101-109	Абітурієнт має слабо сформований рівень сприйняття вокальних творів, має посередньо розвинутий голосовий апарат, не володіє диханням. Практичні навички не відпрацьовані (під час співу показує мало емоційну виразність виконання, не володіє звукоутворенням та чистотою інтонації, зі значними помилками інтонує запропонований мелодичний матеріал, невірно визначає ритмічний малюнок).
	110-119	Абітурієнт здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти вокальних творів з конкретним образно-художнім змістом. Допускає значну кількість помилок при виконанні творів, не здатний відтворювати інтонаційно-фонетичні вправи. Неусвідомлено виконує частину практичних завдань, при їх виконанні допускає суттєві помилки (в інтонуванні запропонованого мелодичного матеріалу, відтворенні ритмічного малюнку).
II. Середній	120-129	Абітурієнт виконує вокальні твори, але не розуміє їх художньо-образної специфіки. Має в певній мірі достатньо розвинутий голосовий апарат, але дихання його на недостатньому рівні. Інтонаційно нечітко, з помилками виконує запропоновані інтонаційні та ритмічні вправи. Не здатний самостійно аналізувати та виправляти помилки.
	130-139	Абітурієнт володіє голосовим апаратом, але не має достатньої виразності та музикальності у виконанні вокальних творів; здатний виконувати практичні завдання за зразками, але не здатний самостійно аналізувати та виправляти помилки. В інтонаційних та ритмічних завданнях припускається на 50% помилок.
	140-149	Абітурієнт здатний опанувати вокальні твори, використовуючи різні елементи виразності, але недостатньо емоційний та має недостатньо розвинуте художнє мислення; здатний виконувати практичні завдання за зразками, але не здатний самостійно аналізувати та виправляти помилки, виконує практичні завдання без достатнього розуміння. На 50% припускається помилок в інтонаційних та ритмічних вправах, визначенні на слух.

III. Достатній	150-159	Абітурієнт має вокальну базу. Досить вільно володіє виконавським апаратом. У процесі виконання вокальних творів не досить переконливо виявляє елементи художнього мислення. Вміє виконувати практичні завдання, допускає незначні технічні помилки (в слуховому аналізі, в інтонаційних та ритмічних завданнях).
	160-169	Абітурієнт демонструє володіння голосовим апаратом, диханням. Розуміє зміст твору, але йому не вистачає власних емоцій. Інтонаційно чітко із незначними помилками інтонує запропонований мелодичний матеріал та вірно виконує ритмічні вправи. Практичні роботи вказують на наявність у абітурієнта достатнього рівня образного мислення.
	170-179	Абітурієнт має розвинутий голосовий апарат, володіє елементами вокального мистецтва, але допускає несуттєві неточності; демонструє достатній рівень виконання інтонаційних та ритмічних вправ, має розвинуте творче уявлення. Практичні роботи вказують на наявність у нього належного рівня образного мислення.
IV. Високий	180-189	Абітурієнт володіє голосовим апаратом, відповідно до його віку. У процесі виконання вокальних творів демонструє виразність, але при співі більш складних технічних елементів твору йому не вистачає навичок. Демонструє високий рівень виконання інтонаційних та ритмічних вправ. Продемонстровані абітурієнтом практичні навички вказують на наявність у нього високого рівня образного мислення.
	190-199	Абітурієнт демонструє володіння голосовим апаратом, виявляє певні артистичні здібності. При виконанні вокальних творів дотримується чистоти інтонування. Абітурієнт демонструє високий рівень виконання інтонаційних та ритмічних вправ, використовує правильне звукоутворення при співі. Продемонстровані абітурієнтом практичні навички вказують на наявність у нього високого рівня образного мислення.
	200	Абітурієнт володіє голосовим апаратом, має артистичні здібності, використовує правильне дихання, звукоутворення при співі. Виконання творів художньо осмислене. Інтонаційно чітко виконує вправи запропоновані для слухового аналізу; без помилок виконує ритмічні та інтонаційні вправи. Продемонстровані абітурієнтом практичні навички вказують на наявність у нього високого рівня образного мислення.

ЗАВДАННЯ

- виконання 2 різнохарактерних вокальних творів в народній (академічній) манері з супроводом або без супроводу;
- відтворення ритмічного малюнку, запропонованого екзаменатором;
- відтворення голосом короткої мелодії, виконаної педагогом; окремих звуків (ступеневі ланцюжки), інтервалів або акордів після програвання їх екзаменатором у гармонічному звучанні;
- слуховий аналіз (визначення на слух мажорного, мінорного ладів, ступеневих ланцюжків);
- виконання на будь-якому музичному інструменті (баяні, фортепіано, гітарі, бандурі та ін.) музичного твору на вибір (для абітурієнтів, які мають спеціальну музичну підготовку).

Орієнтовний репертуар

1. Українська народна пісня обр. Є. Кухарця «Ой у полі два дубки».
2. Українська народна пісня обр. К. Скорохода «Якби мені черевички».
3. Українська народна пісня обр. І. Хуторянського «Ти до мене не ходи».
4. Українська народна пісня обр. В. Шпакова «Ой піду я до млина».
5. О. Чухрай «Ось бач, яка я».
6. Українська народна пісня обр. О. Попова «Ой гарна я, я гарна».
7. Українська народна пісня обр. М. Михайличенка «Ой чорна я си чорна, чорна».
8. Муз. О. Зуєва, сл. І. Зінченка «П'є журавка воду».
9. Муз. Г. О. Жмеринецького, сл. В. Шевчука «Пахне ніжно липа».
10. Українська народна пісня «Ой ходила дівчина бережком».
11. Українська народна пісня «Ой чом не прийшов».
12. Українська народна пісня «Ой вербо, вербо».
13. Українська народна пісня «Віють вітри».
14. Українська народна пісня «Ой дівчина-горлиця».
15. Муз. М. Глінки, сл. В. Забіли «Не щечечи, соловейко».
16. Українська народна пісня «Повій, вітре на Вкраїну» (сл. С. Руданського).
17. Українська народна пісня «Бабусю рідненька».
18. Українська народна пісня «Ой не світи, місяченько».
19. Українська народна пісня «Веду коня до Дунаю».
20. Українська народна пісня «Ой зійди, зійди ти, зіронько та вечірня».
21. Українська народна пісня «Ой любив та кохав».
22. Українська народна пісня «А вже третій вечір».
23. Українська народна пісня «Річка котиться між полем».
24. Українська народна пісня «Скажи, скажи, серце, правду».
25. Українська народна пісня «Там на горі крута межа».
26. Українська народна пісня «Плавай, плавай, лебідонько».
27. Українська народна пісня «Віють вітри, віють буйні».
28. Муз. В. Стронського, сл. П. Перебийноса «Заспіваймо, брате».

29. Українська народна пісня в обр. Г. Майбороди «Як я поорав».
30. Українська народна пісня «Ніч яка місячна».
31. Муз. О. Чухрая, сл. Л. Вернигори «Полин-трава».
32. Муз. Л. Лепкого, сл. Б. Лепкого «Чуєш, брате мій».
33. Муз. народна, сл. О. Олеся «Сміються-плачуть солов'ї».
34. Муз. В. Верменича, сл. Я. Сингаївського «Чорнобривці».
35. Українська народна пісня «Чом ти не прийшов».
36. Українська народна пісня «Ой якби я знала, де мій милий оре».
37. Українська народна пісня «Лети, моя думо».
38. Українська народна пісня «Терпи, мати, коло хати».
39. Українська народна пісня «А ще сонце не заходило».
40. Українська народна пісня «Чогось мені чудно».
41. Українська народна пісня «В чистім полі криниченька».
42. Українська народна пісня «Ой вийду я на ту гору».
43. Українська народна пісня «Зелена верба».
44. Українська народна пісня «Половина саду цвіте».
45. Українська народна пісня «Дівчино, кохана, йди сядь коло мене».
46. Муз. Г. Гаврилець, сл. Д. Павличка «Мольба».
47. Муз. і сл. В. Івасюка «Мандрівний музикант».
48. Муз. і сл. Є. Драча «Пісня про рідне слово».
49. Українська народна пісня в обр. В. Косенка «Удовицю я любив».
50. Українська народна пісня «Їхав, їхав козак містом».
51. Муз. і сл. С. Климовського «Їхав козак за Дунай».
52. Муз. А. Пашкевича, сл. В. Симоненка «Виростеш ти, сину».

Пропоновані вокалізи

1. Ф. Абт. Школа пения. Вокализы №№ 1-9,16. – М.: МузГиз, 1958.
2. Г. Зейдлер. Искусство пения. – М.: Гос. муз. издательство, 1957.
3. Ж. Дюпре. Искусство пения. – М.: МузГиз, 1955.
4. Г. Панофка. 24 вокализа. №№ 3,8. – М.: МузГиз, 1958.

Репертуарні збірки

1. «В чарах кохання». – К.: Мистецтво, 1989.
2. Червона рута. – К.: Музична Україна, 1993.
3. Українські народні пісні (з нотами). – Харків: Фоліо, 2003.
4. О. Чухрай. Сонечко любові. – Полтава: Криниця, 1996.
5. Українські ліричні пісні. (Вип.2). – К.: Музична Україна, 1993.
6. Ой летіла зозуленька. – К.: Музична Україна, 1993.
7. Українські пісні. – Донецьк, 2003.
8. Перлини української народної пісні. Пісенник. – К., 1989.

Рекомендована література

1. Барська З.М. Барви української народної пісні. Хрестоматія. – Тернопіль, 2004.
2. Вінниччина фольклорна. Довідник. – Вінниця, 2004.
3. Дмитревский Г. Хороведение и управление хором. Изд. 2-е. – М.: Музыка, 1989.
4. Егорова А.М. Гигиена голоса и его физиологические основы. – М.: Музгиз, 2003.
5. Емельянов В.В. Развитие голоса, координация и тренинг. – СПб.: Лань, 2000.
6. Іваницький А. Українська народна музична творчість. – К., 1990.
7. Павлюченко С. Елементарна теорія музики: Посібник / Заг. ред. А.В. Лобанова та Н.С. Лобанової. – К., 1997.
8. Проблеми методики формування вокально-виконавських навичок у співаків-початківців // Проблеми сучасного мистецтва і культури. Проблеми професійної педагогіки та виховання. Зб. наук. праць. – К., 1998.
9. Юдін В. Формування голосу співака. – М., 1988.